

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/upamietnianie-i-identyfikacje/upamietnianie-walk-i-meczenstw/dekomunizacja/zmiany-nazw-ulic/nazwy-ulic/nazwy-do-zmiany/37009,ul-Modzelewskiego-Zygmunta.html>
01.03.2026, 06:36

ul. Modzelewskiego Zygmunta

26.10.2016

W ocenie Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu nazwa powyższa powinna zostać zmieniona jako wypełniająca normę art. 1 Ustawy o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej (Dz.U. RP z 2016 r. poz. 744).

Zygmunt Modzelewski (1900–1954) – działacz stalinowski, aktywista i funkcjonariusz partyjny i państwowy PRL, m.in. komunistyczny minister spraw zagranicznych w okresie budowy systemu dominacji sowieckiej w Europie Środkowej, ekonomista.

Urodził się 15 kwietnia 1900 roku w Częstochowie. W 1917 roku wstąpił do rewolucyjnej Socjaldemokracji Królestwa Polskiego i Litwy. W 1918 – do Komunistycznej Partii Robotniczej Polski. Ze sfałszowanym paszportem wyjechał w 1923 roku do Francji. Tam w latach 1923–1937 był działaczem Francuskiej Partii Komunistycznej (a w latach 1924–1925 nawet członkiem Komitetu Centralnego FPK). Studiował na Uniwersytecie i w Szkole Nauk Politycznych w Paryżu, w 1928 roku obronił doktorat z ekonomii. W okresie dokonywanych przez Stalina czystek wyjechał do ZSRS. W ramach wewnętrznych porachunków w stalinowskiej partii w latach 1937–1939 był więziony w ZSRS. Mimo tych doświadczeń pozostał zdyscyplinowanym komunistą i deklarował gotowość postępowania zgodnie z wytycznymi sowieckiej partii.

W 1943 roku był współzałożycielem Związku Patriotów Polskich – w tym okresie jednego z ważniejszych narzędzi realizacji polityki Stalina wobec Polski. Został także członkiem Centralnego Biura Komunistów Polskich. W 1944 roku wraz z innymi działaczami formalnie został członkiem Komitetu Centralnego PPR. Budował podstawy systemu totalitarnego w Polsce. W 1944 roku został pierwszym dyrektorem agencji „Polpress”. Przydzielono mu mandat do powołanej przez PPR fasadowej Krajowej Rady Narodowej.

W 1945 roku był ambasadorem komunistycznego „rządu” w Moskwie, a od czerwca 1945 do lutego 1947 – podsekretarzem stanu w zdominowanym w pełni przez PPR Ministerstwie Spraw Zagranicznych tzw. Tymczasowego Rządu Jedności Narodowej. W ramach sfałszowanych przez komunistów wyborów w lutym 1947 roku przydzielono mu mandat „poselski” z ramienia PPR.

W ramach nowego rządu objął tekę ministra spraw zagranicznych (1947–1951). W latach 1951–1954 był rektorem Instytutu Nauk Społecznych przy KC PZPR. W latach szczytowego stalinizmu i powszechnego terroru był także członkiem Rady Państwa PRL. W kolejnych „wyborach” do sejmu w 1952 roku przydzielono mu mandat „poselski” – tym razem PZPR, której nieprzerwanie był członkiem. Nieprzerwanie był też członkiem najwyższych gremiów partii komunistycznej – Komitetu Centralnego. Przez Bolesława Bierutę odznaczony najwyższymi odznaczeniami – w tym Orderem Budowniczych Polski Ludowej. Zmarł w 1954 roku.

(mkkr)